UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesv Carmelitarvm Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

Jn duas partes distincta

Continens I. Viam Perfectionis. II. Castellum Animæ siue septem Mansiones. III. Exclamationes, vel Meditationes animæ ad Deum suum ...

Teresa <de Jesús>

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.XXVII.

Mansio septima

urn:nbn:de:hbz:466:1-37994

Visual Library

stet. Et certe si sic emigraret, non modica id illius felicitas foret.

Hîc ergo videbitis, carissimæ, an non meritò supra dixerim, magno in his omnibus animo opus esse, & Dominum, si quando quid tale ab eo petetis, merito vobis dicturum id, quod olim filijs Zebedæi respondit, an calicem eius bibere possent: Omnes, quotquot sumus, carissimæ, responsuras nos credo nos posse. Nec immerito. Maiestas quippe illius dat robur & vires ei, quem viderit ijs opus habere, quia & istiusmodi animas in omnibus tuetur ac protegit, proque ijs in persecutionibus & obloquijs aliorum respondet, sicuti eum Mariæ Magdalenæ patrocinium suscepisse constat. Si non id faciat verbo, opere saltem facit & facto. Denique ad extremum, antequam è vita discedant simul & semel (vti iamiam videbitis) omnia compensat & retaliatur. Sit ipse in sæculum sæculi benedictus, & laudent eum vniuersæ creaturæ eius. Amen.

Animosæ animas Dominus tuetur.

MANSIO SEPTIMA.

Quatuor hæc capita complectitur.

CAPVT I.

LOQVITVR DE MAGNIS GRATIIS, QVAS DEVS IIS præstat animabus, quæ iam in septimam mansionem sunt ingressæ. Dicit præterea, esse aliquam (prout quidem ipsi videtur) inter animam & spiritum differentiam; esto hoc vnum quid sint. Multa hic sunt notatu dignissima.

FOrsitan vobis, tam multa de via hac spirituali dixisse videbor, carissimæ, nihil vt quod vltra dicatur, super esse videatur. Erraret sanè non parum, si quæ hoc sibi persuaderet; nullos enim magnitudo Dei habet terminos, vti nec opera eius habebunt. quis plene misericordias & magnalia eius dinumerare poterit? Hoc certe impossibile esset. Atque ideo nolite ob ea quæ dicta sunt hactenus, aut etiam deinceps dicentur, vsque adeò mirari aut consternari; cum hæc ipsa nonnisi velut punctum quoddam sint eorum, quæ de Deo dici & commemorari possunt. Nimis quàm magnam certe misericordiam nobis præstat, quod hæc alicui personæ communicarit, vt per eam eorum habere cognitionem possimus: nam quo plus cognoscemus, eum creaturis suis se communicare & familiarem reddere, eò etiam amplius magnitudinem ipsius dilaudabimus, & animam, quacum Dominus ita dissuauia-

Plurima de Deo dicenda sunt.

tur ac deliciatur, non parui facere connitemur: cum verò vnus-
que noſtrum talem in ſe animam habeat, nec eam ipſæ tanti æ-
mus, quanti fieri meretur creatura ad Dei imaginem facta, ha-
etiam non intelligimus magna, quæ in ipſa continentur arcana.

Gratiam ad ſcribendum rogat S. M.

Vtinam Maieſtas eius, (ſi quidem ei placuerit) calamum me-
dirigat, mihique modum ſuggerat, ad è tam multis illis, quæ hic dici-
da ſunt, & quæ Dominus iis, quos in hanc manſionem introduxit, r-
uelat ſaltem aliquid vobis exponendum. Inſtanter hoc Maieſtat-
eius rogaui; cum norit ipſe, non aliam meam intentionem & ſcopu-
ſe, quàm, ne eius miſericordiæ occultæ maneant, vtque ſanctu-
nomen eius magis laudetur & celebretur. Spero equidem, caſſiſſi-
lum etſi non tam mei, quam veſtri cauſa, hanc mihi gratiam con-
rum; vt hac ratione noueritis, quantum veſtra intereſſit, ſponſum
ſtrum matrimonium hoc ſpirituale cum animabus veſtris celebr-
cum id tot tantaque bona ſecum ferat, vti ad oculum mox videbi-
ne per vos ſtet, quo minùs ipſum celebretur.

Eius humilitas.

Videtur ſanè, ô magne Deus, creatura tam miſera atque ego ſu-
contremiſcere, dum rem adeò ab eo quod ipſa intelligere merui-
alienam tractare proponit. Et certum eſt, me in magna confuſio-
perturbatione fuiſſe, deliberando mecum, annon melius ac ſecu-
ret, paucis manſionem hanc percurrere, nec diutius in ea mo-
quòd putem homines cogitaturos, id me non niſi per experientiam
ſe. quod certè magnum mihi ruborem incutit: cum enim ſciá qual-
ſum, terribilis ſanè mihi res id eſt. Ex altera verò parte hæc opinio
tentatio quædam & debilitas mihi eſſe videtur, quidquid demum
hoc ipſo iudicetis & opinemini, dummodo Deus vel paulo plus lau-
tur, & meliùs cognoſcatur, ac licet totus mundus mihi etiam ogga-
& poſt me clamet; idque eo magis, quòd ipſa fortaſſe prius futura
mortua, quàm hæc ad aliorum oculos veniant. Sit ipſe benedict-
qui ſemper viuit & victurus eſt. Amen.

Quãdo Domine anima in ſeptimam manſionem introducat.

Quando ergo Dominus compati dignatur iis quæ anima ſu-
(quam ſpiritualiter iam ſuam in ſponſam accepit) per ardens de-
rium ſuum patitur, & hactenus paſſa eſt, eiuſque commiſeratione-
gitur; priuſquam ſpirituale matrimonium conſummetur, in ſuam ma-
ſionem, quæ eſt hæc ſeptima, eam introducit: nam ſicuti in cælo aliqua
manſionem habet, ita & in anima quamdam habere ſtationem &
bitaculum debet, in qua Maieſtas ipſius ſola habitet. quod nõ immer-
alterum cælum vocare poſſumus. Permagni enim noſtra refert, d-
riſſimæ, nos nobis non perſuadere, animam obſcurum quid eſſe
quòd eam non videamus, hinc vt plurimum videri nobis poſſe, pr-
ea

Iam dari lucem internam, sed solum externam quam oculis conspicimus, quasdam in anima verò nostra tenebras & caliginem esse. De ea quæ in gratia Dei non est, id fateor esse verum, eamque in tenebris agere, id tamen non tam defectu Solis iustitiæ qui intra ipsam versatur Esse ei dans, quàm quòd ipsa ad lucem recipiendam inepta sit, vti in prima mansione dictum est. Quocirca, carissimæ, quàm possumus maximè studiosissimeque Dominum rogemus pro iis qui in peccati mortalis reatu agunt. quod certè luculenta & bona quædam eleemosyna erit. Si enim Christianum aliquem validissima quadam catena, manibus post terga reuinctis, palo alicui affixum, ac præ fame prope emorientem videremus, idque non tam defectu & carentia cibi (quem iuxta se habet lautissimum) quàm quòd eum manu accipere, ad ori ingerendum, nequeat; ac per hanc eum ita ad extrema redactum, vt iam iam exspiraturus videatur, & moriturus, idque non solum morte temporali, sed & æterna; certè an non insignis cuiusdam crudelitatis argumentum foret, eum quidem vinctum identidem respicere, nullū tamen cibum eius ori ingerere? Quid verò foret, si per orationes vestras catenæ de manibus eius excciderent? Per amorem Dei vos obsecro, eiusmodi vt animarum vestris in orationibus semper memoriam faciatis. Cum huiusmodi animabus iam non loquor, sed cum iis, quæ iam pœnitentiam pro peccatis suis egerunt, & per Dei misericordiam in statu sunt gratiæ.

Animæ suã lucem intus habet.

Rogandum pro iis qui in peccato mortali sũt.

Imaginari itaq; & effingere possumus animam, non rem aliquam coarctatã & limitatam, sed vt mundum quem piã interiorẽ, qui tã multas tamq; elegantes mansiones, quemadmodũ vidistis, intra se cõtineat. & meritò talis is sit oportet, cum intra animã hanc habitaculũ quoddã sit, in quo Deus commoretur. Itaq; cum iam Maiestas illius prædictã diuini huius matrimonij ineundi gratiam ei facere dignatur, primũ ipsã in habitaculũ suũ introducit, vultq; id non esse vti fuit alias, cũ ad illos raptus eã extulit. credo nãq; ipsum illã sibi tunc vnire, vti & in oratione vnionis, de qua alias actũ est; tametsi animæ nõ videatur ibi, se â Deo vocari, vt in centrũ suũ, quẽadmodũ hic in hac mansione fit, sed tantum in partẽ superiorẽ ingrediatur. At parũ refert, hoc modo fiat, vel illo: q̃ verò ad rẽ & casũ facit, est, quod ibi quidẽ Dñs illã sibi vniat, sed eã cæcã & mutã faciendo, (vti Apostolũ Paulũ, dũ eũ conuertit, reddidit) quin & potestatẽ, qua sentire possit, quomodo aut qualis illa sit gratia qua fruit, eripiendo: nã ingens, q̃ tunc quidẽ anima sentit, voluptas inde nascitur, quod se Deo propiorem & viciniorem fieri videat, at cum Deus illã sibi iam vnit, nihil omnino intelligit! quod omnis potentiarũ vsus perierit, ipsæq; absorptæ sint. Hic verò lógè aliter res se habet; vult nãq; bon⁹

Anima introrsum velut ingens mundus est.

noster Dominus squamas nuncab oculis ipsius auferre, vt eius, quam ei præstat, gratiæ (quamquam ea modo planè ignoto & mirabili liquid videat & intelligat. Ergo *vbi in hanc visionem per visionem intellectualem admissa certo quodam veritatem repræsentandi modo ipsa SS. Trinitas, & tres eius personæ, ei se quodam dant, cum inflammatione quadam, quæ instar clarissimę cuiusdam nubis in spiritum ipsius superuenit; & has personas agnoscit esse distinctas. deinde per admirabilem quandam, quæ animæ datur, notitiam, quàm verissimè intelligit omnes tres personas nonnisi vnam esse substantiam, vnam potentiam, vnam sapientiam & vnum solum Deum: adeò vt, quod per fidem nos dicimus, anima hîc (dicere fas sit) velut oculis videat esto is visus per oculos corporeos non peragatur, quòd imaginaria nõ sit visio. Omnes tres personæ hic se illi familiares reddunt, cum ipsa communicant, ei loquuntur, hæque verba, quæ Dominum dixisse Euangelium testatur, se scilicet, ac Patrem, ac spiritum sanctum ad animam, quæ ipsum diligeret, ac mandata eius seruaret, venturum, & apud ipsam mansionem facturum, eam ipsa intelligere faciunt. Quantum Deus bone, discrimen est, inter verba hæc audire & credere, atque inter hac via intelligere quam ea vera sint. Quotidie autem magis & magis anima hæc obstupescit, quòd Sanctissimæ personas numquam exinde à se abesse aut recedere sibi persuadeat; sed euidentissimè videat, eo modo quo dictum est, in intimo animæ suæ penetrali, in recessu quodam admodum profundo (quod quomodo sit, explicare nequit, eò quod scientiam ac doctrinam non habet) diuinum hoc contuberniũ sibi adesse, ipsumq; in se sentiat. Putabitis fortasse animam, prout quidem hoc est, minimè sibi præsentem esse, sed in absorptam & abreptam, vt in nihil omnino possit intendere. Nihil minùs: nam ad omnia quæ ad Dei cultum & obsequium spectant multò est attentior, cumque ab externis vacat occupationibus, cum iucundo hoc manet contubernio; &, nisi anima primò deficiat à Deo, ipse numquam, (vt mihi quidem apparet) in sua præsentia ei tam liquidò manifestanda deficiet: magnamque concipit fiduciam, numquam fore vt à Deo, cui hanc sibi gratiam præstitit, ita deseratur, vt pereat. Et meritò hoc sibi persuadere & credere potest, esto maiore quàm vmquam hactenus, cum cura ac sollicitudine ambulet, ne eum vel in minimo offendat.

*Esto homo in hac vita, sensuum vsu amisso, & à Deo elevatus, possit obiter diuinam essentiam videre, vti probabiliter de Apostolo Paulo, Moyse & alijs nonnullis dicitur; de isthoc tamen visionis genere S. Mater hic non loquitur: quæ licet fiat obiter, clara tamen est & intuitiua. Sed loquitur de quadam huius mysterij cognitione, quam nonnullis animabus Deus dat, idque medio clarissima alicuius lucis, quam eis infundit, & non sine specie aliqua creata, verùm, quia species hac non est corporalis, aut quæ in imaginatione repræsentatur. hac de causa ait S. Mater, visionem hanc esse intellectuam, non autem imaginariam.

SS. Trinitas quomodo animæ adsit.

Quod

Quod dixi, eam hanc præsentiam vbique circum ferre, non ita accipiendum est, quasi hæc ità integrè & perfectè (id est, ita clarè) habeatur ac dum prima vice, aut etiam alijs quibusdam vicibus, quibus hanc ei recreationem & voluptatē Deus adferre cupit, hæc ei manifestatur. Id enim si fieret, impossibile eâ foret in rē prætereavllā intendere, imò & inter homines viuere. Verùm, esto id tanta cū claritate ac luce nō fiat, semper tamen ac reflectit & aduertit, diuino huic contubernio se interesse deprehendit. Dicamus ergo perinde id esse, ac si, aliquo cum aliquot alijs in lucido & luminoso quodam cubiculo versante, subitò omnes eius fenestræ occluderentur, & ipse in obscuris maneret: hic ergo, quòd lux ei ad alios videndos erepta sit, non ideo scire desinet, illos præsentes adesse. At rogari hic potest, num in manu & potestate eius situm sit fenestram aperire, vt hac aperta socios denuo, quotiescumque voluerit, videat? Nequaquam: nisi cum Dominus intellectus fenestram aperire volet. Nimis quàm magnam adhuc cum ea misericordiam facit, quòd numquam ab ipsa recedat, &, vt hoc tam euidenter intelligat, velit.

Præsentia Dei quam anima potest habere, non est tam perfecta, ac dum primū ei se manifestat.

Videtur porro hîc diuina Maiestas, animam ad maiora quædam, per admirabilem hanc societatem, disponere. certum namque & euidens est, hanc ei magno, ad in via perfectionis vlterius procedendum, & omnem illum timorem, quem interdum ex alijs gratijs, quas Deus ei dabat, (vti diximus) concipiebat, procul eliminandum adiumento fore. Vnde factum, vt per omnia se melioratam esse intelligeret, &, ob quidquid laborum & negotiorum sibi occurrere posset, animæ suæ essentiam numquam ab hoc habitaculo dimouendam putaret; adeò vt quædam inter ipsam, & animam suam sibi esse diuisio videretur. vnde non multò pòst, quàm hanc ipsi Dominus gratiam præstitit, cum multis grauibusque in angustijs versaretur, de anima expostulabat, queritans adinstar Marthę, cū de Maria sorore cōquesta est, quod ipsa pro libitu & ad voluptatem suam semper quiete illa iucundissimè frueretur, se vero solam tot occupationibus & laboribus distineri sineret, ob quas cum ipsa Domino adesse non posset.

Hoc forsan vobis ineptum ac absurdum videatur; omnino tamen ita se res habet: nam, licet intelligatur, animam totam vnitam esse, id tamen quod dico phantasma aut imaginatio non est, quia vt plurimum sic contingit. Atque hęc causa est, cur ante dixi, quòd res interiores videantur. adeo vt hinc liquido intelligatur, differentiam quamdam, & quidem satis euidentem, inter animam & spiritum esse. Et quamuis in effectu hæc vnum idemque quid sint, nihilominus tam subtilis delicata inter vtrumque comperitur esse diuisio ac differentia, vt interdum aliter hic,

Differentia inter animā & spiritum.

hic, aliter illa operari videatur, vti norunt quibus id Dominus declarare dignatur. Videtur mihi præterea anima distinctum & diuersum quid esse à suis potentijs. Sunt quippe tam multæ, tamque subtiles in interioribus nostris res, vt insignis temeritatis argumentum foret syllabam velle verbis exprimere in altera vita id videbimus, si modo nobis Deus hanc gratiam fecerit, vt per illius bonitatem eo perueniamus, vbi secreta hæc intelligamus.

Anima & potentiæ quid diuersum sint.

CAPVT II.

EAMDEM MATERIAM PROSEQVITVR, OSTENDIT, QVÆ sit inter vnionem spiritualem & matrimonium Spirituale differentia, idque per delicatas aliquot comparationes.

AGamus vero iam de diuino & spirituali matrimonio; tametsi ingens hęc gratia plane perfectęq; in hac vita cõsummanda non sit, quia, si semel à Deo nos seiungamus, summum hoc bonum amittemus. Cum primum Deus hanc animæ gratiam confert, vult se Maiestas illius per imaginariam sacratissimæ humanitatis suæ visionem animæ ostendere, vt plane ipsum cognoscat & intelligat, neque tam excellens se donum recipere ignoret. Alijs fortassis alia in forma apparebit; huic sane, de qua hîc agimus, mox à Sacramenti diuini communione sumpta apparuit ingenti cum fulgore, miraque pulchritudine & Maiestate, & qualis erat postquam iam à mortuis resurrexisset; dicebatq; iam tum tempus venisse, quo ipsa de suis rebus post hac ita deberet esse solicita, ac de proprijs, se vero à parte sua, res ipsius maxime, cordi habiturum; & alia id genus verba, quæ sentiri potius debeant, quam verbis exprimi. Videbitur hoc forte cuiquam vestrum nouum non esse, quod & alias sæpius hoc sese huic animæ Dominus modo repræsentasset. Verum hac vice id adeo eminenti & singulari modo factum est, vt ipsam planè attonitam & sui impotem redderet: tum quod hæc visio magna quadam cum vehementia peragebatur; tum ob verba quæ ei dicebat; tum denique, quod in interiori animæ suæ, vbi ipse se repræsentabat, præter hanc ipsam nullam aliam visionem hactenus vidisset. Vnde scitis oportet, maximum esse inter omnes superiores, & huius manifestas visiones, ac proinde & inter sponsalia spiritualia, & matrimonium spirituale discrimen: quale vtiq; est inter duos spõsos de futuro, & sponsos qui matrimonio iam cõsummato diuertere ac disiungi nequeãt. Iam alias dixi, esto id genus comparationes hîc adferam (quod aliæ aptiores non occurrant) ita tamen id intelligendum esse, non maiorem hic corporis memoriam haberi, quam si anima in ipso non ageret, sed solum spiri-

Humanitatis suæ visionem animæ Deus ostendit, cum spirituale cum ea init matrimonium.

spiritus foret; & in spirituali matrimonio adhuc minorē occulta namq; hæc vnio peragitur in interiori animæ centro, q̄ ipsum hauddubie est locus, vbi Deus ipse commoratur: atque, (vt mihi quidem videtur) nulla hic habet opus ianua aust ostio, per quam ingrediatur. Nam in omnibus, quæ hactenus sunt dicta, sensuum & potentiarum animæ adminiculo vti videtur; & sic, hanc humanitatis Saluatoris apparationem factam esse verisimile sit. At quod in spiritualis matrimonij vnione peragitur, longè sanè diuersum est. Apparet ergo Dominus, in hoc animæ centro, sine vlla imaginaria, sed sola intellectuali, visione, esto longè subtiliore & delicatiore, quam eæ quæ hucusque dictæ sunt; eo modo quo Apostolis suis ianuis clausis apparuit, cum ipsis dixit, *Pax vobis.* *Luc. 24.*

Est tam grande arcanum, & gratia tam eminens, id quod Deus ibi animæ in instanti communicat, & maxima quam sentit, voluptas, vt cui illam comparem, nesciam; nisi quod Dominus, per hoc ipsum momentum modo certe magis eminenti, quam per vllam visionem, aut gustum spiritualem fieri posset, ei declarare cupiat, qualis in cælo habeatur gloria. Plura de hoc dici nequeunt, quam, (quantum intelligi potest) animæ huius spiritum iam vnum quid cum Deo factum esse: qui (sicuti & ipse spiritus est) amorem, quo nos prosequitur, demonstrare voluit, nonnullis hominibus declarans, quousque se is extendat, quò sic magnitudinem ipsius dilaudemus; quia sic ei placuit & voluit creaturæ se vnire, vt quemadmodum duo coniuges tam coniuncti separari nequeunt, sic nec ipse ab ea diuiungi velit. *Spiritus quomodo vni nū quid cū Deo fiat.*

Sponsalia vero spiritualia ab hoc matrimonio multum differunt: etenim illa sæpe dissoluuntur; quin & inter vnionem & ipsum magna differentia est: esto enim vnionis proprium sit, duo disparata in vnum coniungere; nihilominus hæc postea ab inuicē separari, & singula per se subsistere & manere possunt, quemadmodum ordinariè in hac Dei gratia fieri videmus, quod nimirum citò pertransit, atque exinde anima sine isthoc consortio maneat. Ita scilicet, vt id anima notabiliter percipiat. At in alia illa Domini gratia, ita non fit, semper namq; anima cum Deo suo in illo centro remanet. Ponamus ergo vnionem esse velut duorum cereorum in vnam massam coniunctionem, qui scilicet adeo iunctim intimeque inuicem coniuncti sint, vt amborum lumen vnum sit, aut etiam ellychnium lumen & cera ipsa amborum nonnisi vnum quid sint: interim tamen cereus vnus pòst ab alio diuiungi potest, vt omnino duo sint, vti & ellychnium à cera separari. Hic vero perinde est, ac si aqua de cælo in fluuium aut fontem aliquem caderet, vbi ambę aquæ ita vna fiunt, vt diuidi non possint, & discerni nequeant quænā sit aqua fluuialis, quænā ea quæ cælo decidit. Est etiā quemadmodum si modicus aliquis riuus in *Sponsalia & matrimonium spirituale inter se differunt vti & vnio.* *Comparationes quibus Deus cū anima vnia demonstratur.*

vastũ mare influeret; neq; enim iã vlla eius ab hoc sequestrandi appetitio aut deniq;, quemadmodũ si in cubiculo aliquo duæ fenestræ sint per quas in ipsum magna te lucis copia infunderet; quæ licet diuisim disiunctim ingrediatur, vna tamen & eadem ambæ lux fiunt. Hic sanè locum habebit illud Apostoli, *Qui adhæret Deo vnus* cum eo spiritus efficitur; quantum scilicet ad diuinum illud matrimonium; præsupponit enim, Maiestatem eius iam, per vnionem, animæ se coniunxisse. Vnde & addit: *Mihi viuere Christus est, & mori lucrum.* Sic & anima mihi hic dormire posse videtur; hic enim est, vbi papilionculus, quem diximus, emoritur, & quidem summo cum gaudio, cum eius vita iam sit Christus. Et hoc quidem, suo tempore, ex effectis melius intelligitur; nam euidentissimè, per secretas quasdam inspirationes, perspicitur, Deum esse qui animæ nostræ vitam dat. & eæ quidem sæpè tam viuæ, & apertæ sunt, nullatenus vt de iis sit dubitandum; quòd eas anima euidentissimè persentiat, esto verbis nequeat exprimere. Verùm persentio hæc adeò vehemens est, vt interdum in verba quædam amorosa & grandiosa prorumpat, nullatenus vt resistere posse videatur, quin dicat, Aliquis meæ vitæ! ô fulcrum & basis quæ me sustentas! aliaque id genus. Nam à diuinis illis vberibus, quibus Deus animam iugiter sustinere & enutrire videtur, quidam ceu lactis prosiliunt radii, qui vniuersum corpus populum confortant & corroborant; vt Dominus velle videatur, vt & ipsi eo multo quo anima fruitur, aliquomodo & quadamtenus fruantur, & ex redundantissimo illo fluuio, in quem fonticulus hic absorptus est, subinde aliqua illius aquæ vnda prosiliat, ad reficiendos & enutriendos eos, qui in rebus ad corpus spectãtibus duobus illis sponsis famulari debent. Ac veluti, si quis subitò & improuiso, & nihil minus cogitãti in aquam immergeretur, non ideo minus eã sentiret: ad eũndem plane modum, quin & maiore cũ certitudine, hæ operationes quas dico percipiuntur. Nam, sicuti vnda aliqua aquę decumanę nobis obuenire non poterit, nisi ea, vti dixi, aliquod principium habeat: ita etiã liquidò pateret, in interiori nostro aliquem esse, qui sagittas has eiaculetur, vitamq; huic vitæ det; nec non solem esse, à quo magna quædam lux promanet, quã iam inde ab animæ penetralibus ad vsq; potentias emittat. Hæc vt dixi, ab hoc centro non recedit, nec pacem suam amittit: etenim qui Apostolis, vnum in locum congregatis, eam dedit, illam & huic dare potest. Cogitaui ipsa mecum, hanc domini ad eos salutationem longè plura continere debuisse, quàm exterius verba sonabãt; vti & id quod gloriosæ Mariæ Magdalenæ dixit. *Vade in pace.* Nam Domini verba in nobis velut opera facta sint, talem certè ea operationem facere debent in illis animabus quæ iam dispositæ essent, vt in ipsis omne quod in

1. Cor. 6.

Philip. 1.

Mors animæ spiritualis in quo sita.

Luc. 7.

Verborũ Domini efficacia.

tima corporeum est, amouerent, eamque purumputum spiritum relinquerent, vt in cœlesti hac vnione, cum spiritu increato vnire se posset. Certissimum namq; est, dum nos ab omni eo quod creatura est, euacuamus, & propter amorem Dei ab ea diuellimus, ipsum Dominum nos semetipso adimpleturum. Sic quodam tempore pro Apostolis suis rogãs Redemptor noster Iesus Christus, petebat à patre, vt ipsi vnũ quid cum ipso & secum essent, sicut ipse esset in patre, & pater in ipso. Nescio quis hoc maior amor dari possit: Neq; negligamus, omnes huc peruenire: sic enim Maiestas eius hoc testata est, *Non pro eis autem*, inquiens, *rogo tantum, sed & pro eis qui credituri sunt in me.* Addit præterea, *Ego* sum *in eis.* Quàm, ô Deus bone, verba hæc vera sunt, & quàm ea perfectè intelligit anima, quæ in hac oratione constituta illa in sese reipsa videt! quamque omnes ea planè intelligeremus, nisi per culpã nostram obstaret! cùm verba Iesu Christi, Regis & Domini nostri, fallere & mentiri non possint. verum, quia ipsi nos non satis disponimus, id omne quod hanc lucẽ impedire potest, à nobis non remouendo; hinc nos in speculo hoc quod cõtemplamur, & cui imago nostra impressa & insculpta est, non intuemur.

Iam ad id quod initio dicebamus reuertamur. Postquam ergo animã in hanc mansionẽ suã (in illius inquã centrũ) Dominus induxit, sicuti cælum Empyreum (quod Dei habitaculum est) adinstar aliorũ cælorũ dicunt non moueri; sic nec in anima, cum huc ingreditur, motus illi esse videntur, qui in potẽtijs & imaginatione esse solẽt, ita quidẽ vt ei noceant, aut pacẽ illius interturbent. Videbor cuipiã velle dicere, animã, quæ eatenus peruenit, vt hanc ei Deus gratiã præstet, de sua salute iã securam esse, & quòd postea non relabetur. Verũm nihil tale dico: sed tã hic, quã in alijs locis vbi de hac materia tractabitur, ac dicitur, animam planè securam videri; sub intelligendum est, quamdiu Maiestas ipsius sua eam manu ita continebit, & ipsa illum non offendet. Equidem id certò scio (esto se hoc in statu ipsa constitutam videat, atque etiam multos annos in eo egerit) illam nihil sibi securi polliceri; sed maiore cum timore & metu, quàm antè solebat, cauere, ne vel in minimo Deum suum offendat; & adhæc intensissimis ei seruiendi desiderijs æstuare, vt deinceps adhuc dicetur, denique, propè semper angi, dolere. & erubescere, quòd se tam parum præstare, ad tam multa tamen obligatam esse cernat: quod sanè, non exigua ei crux est, imò verò valdè magna pœnitentia: nam quo interea anima illa intensiores pœnitẽtias & afflictiones subit, eo etiam maius in se gaudium sentit. Vera autẽ eius pœnitentia & afflictio est, cum ei Deus valetudinem & vires adimit ad illam peragendã necessarias. quãuis enim alio in loco ostenderim, quantũ hoc hominẽ torqueat & vexet, hic tñ id eũ multo affligit intẽsius quæ omnia à radice,

Iean. 17.

Ibidem.

Anima quæ in septimam mansionem ingressa est, caret prioribus motibus.

Anima nulla de sua salute secura plane esse potest.

S. Theresiae

Opera

N VI

quàm in se habet, in ipsa veniant necesse est: perinde ac arbor, iuxta aquarum fluenta plantata magis viret, & vberiores fructus profert. Quid porro animæ huius desideria vsque adeò miramur, cum verus eius spiritus vnum quid cum ea, quam dixi, aqua cælesti factus sit.

Itaque vt ad id, quod dicebam, redeam; non id ita intelligendum est, quasi potentiæ, sensus & passiones semper hac pace gaudeant: anima porro, sola in pace est. Tamen in alijs mansionibus non desunt ei bella, laborum, & molestiarum tempora; ita tamen, vt pacem suam non amittat, & est hoc ordinarium. Quomodo verò spiritus hic in hoc animæ nostræ centro positus sit, res est tam dictu & creditu difficilis, vt verear, carissimæ ne, quòd me non satis queam explicare, aliquam vobis occasionem dem non credendi ea quæ dico; dicere namq;, animam in laboribus & afflictionibus, & simul in pace esse, videntur contraria, & ad intelligendum difficilia.

Anima quomodo simul in laboribus sit & pace fruatur.

Vnam atque alteram similitudinem ad id ostendendum hic adferre vobis constitui; vtinam eæ sint huiusmodi, vt aliquid illius declarem; si verò tales non sunt, scio nihilominus in iis quæ dixi veritatem me dicere. Sedet, v.g. Rex aliquis suo in palatio quietus, & regnum eius interea bellis plurimis & varijs motibus vndique impetitur; at non propterea suo in palatio quiete, is gaudere desinit. Eodem modo fit & hic: nam tametsi in alijs mansionibus multæ occurrant turbæ, multaque virulenta animalia, varius quoque audiatur strepitus ac tumultus, nihil tamen horum ad hanc mansionem penetrat, vt eam inde digredi faciat: esto namque aliquam ei hæc afflictionem causentur, non talem tamen, vt eam perturbent, aut pacem eius eripiant. Passiones enim ita iam assuefactæ sunt, vt illuc intrare vereantur, quòd obedientiores parentioresque inde digrediantur. Item, vniuersum corpus nobis dolet, at si caput vegetum sit recteque valeat, nullum ipsum propterea detrimentum patitur.

Rideo mecum ad istiusmodi comparationes, vtpotè quæ mihi planè non satisfaciunt: at nescio alias meliores: cogitate quod volentes; ipsum verò quod dixi, verissimum est.

CAPVT III.

AGIT DE PRAESTANTIBVS, QVOS ORATIO HAEC PRAEdicta causatur, effectibus: magna autem in iis opus & attentione & reflexione. mirum namque est, quantum inter hos, & superiores sit discrimen.

NVnc ergo, cùm dixerimus, papiliunculum hunc magna quadam cum voluptate & lętitia, eò quòd locum vbi quiescat iā inuenit, & Christus

stus in ipso iam viuit, de mortuum esse; videmus quale vitã agat, aut qualis sit differentia inter hanc vitam, & eam cùm ipse viuebat. Siquidem ex effectibus colligere licebit, num quæ dicta sunt, vera sint. Qui quantũ quidẽ intelligere & scire possum, sint hi. Primus quedam suiipsius oblitio, ita vt, quẽadmodum dictum est, anima iam prorsus non existere videatur. nã tota ita cõparata est, vt seipsa non cognoscat, neque meminerit sibi aut cælum, aut vitam, aut honorẽ reseruatũ esse ac deberi, cum de solo Dei honore solicita sit, eiq; quærendo totã se impẽdat; vt appareat, Maiestatis ipsius ad illam verba, quibus & iniunxit, vt de rebus ipsius sollicita esset, se de illius vicissim sollicitum fore, iam tum reipsa effectum aliquem feciſſe. Vnde fit, vt omnium quæcumque accidere possunt, nulla cura tangatur aut teneatur; sed tantam habeat eorum obliuionem, vt, sicuti dixi, iam tum non esse, aut non velle esse videatur, nisi quando nouit, se à parte atque opera sua honorem & gloriam Dei vel modicum posse adaugere; huic enim adaugendo vitam suam quàm libentissimè impenderet. Nolite id ita intellligere, carissimæ, quasi ipsa propterea aut cibum sumere, aut dormire (quod ei non mediocre tormentum est) aut omnia quæ ratione sui status facere tenetur & obligata est seriò curare negligat, neu de iis solicita sit. loquimur namque hîc de rebus interioribus, nam de operibus eius exterioribus pauca dicenda sunt. cum potius eam affligat & torqueat quòd videat penitus nihil esse, quod suis ipsa viribus potest & valet. Quodcumq; verò vel aliquomodo ad Dei seruitium spectare ipsa intelligit, id ob quodlibet terræ huius bonum minimè prætermitteret.

Anima quomodo sibi non existere videatur, & omnium rerũ suarum obliita esse.

Alter effectus est, intensum quoddam patiendi desiderium; non ita tamen, vt ipsam id (vti aliàs solebat) inquietet. nam desiderium, quod in huiusmodi animabus manet, vt suam Deus voluntatem per omnia in ipsis faciat, adeò extremum est, vt, quidquid Maiestas ipsius facit, bonam in partem accipiant; si enim velit vt patiantur, contentæ sunt; sin minus, se non enecant, vt aliàs solebant. Sentiũt præterea hæanimæ tum intra se singulare quoddam gaudium, cum persecutiones externas patiuntur, multò maiorem tunc habẽtes pacem quàm aliàs eas habere diximus; nullum vt in suos persecutores rancorem & simultatem concipiant, imò verò particulari quodam in eos amore ferantur: adeò vt, si eos in dolore & afflictione constitutos videant, tenerrimo compassionis affectu erga ipsos moueantur, & causam ipsorum Deo quam libentissimè & ex animo commendent. Quin imo eis, quas ipsæ à Deo recipiunt, gratiis haud ægrè carerent & perderent, dummodo his conferrentur, vt hi hac ratione à Maiestate eius offendenda cessarent.

Desiderium patiendi quod habet anima, & vt voluntas Dei in ipsa fiat.

Quod verò omniũ maximè hic miror & obstupesco est, q, cũ (vti

iam ante vidistis) angores & afflictiones earum, quas præ desiderio moriendi, quò Domino suo fruerētur, sensere, tam intentæ fuerint; iam tamen è contra tam ardēs ei seruiēdi, vtq; per ipsas ipse aliquomodo laudetur, ac (si possent) animæ alicui prosint, desiderium habeant, vt non solum mori iam non desiderent, sed & ad plurimos annos in grauissimorum laborum tolerantia vitam velint extendere, quò, si possent, efficiant, vt vel aliquantulum sua opera & causa, Dominus dilaudetur. & licet certò nossent, se, anima corpore iam egrediente, ad Dei conspectum admittendas, ne hilum id curant neque etiam gloriam, qua Sancti iam donati sunt, considerant, imò nec, pro tunc quidem eam possidere desiderant. Suam in eo positam existimant, vt Christum crucifixum in aliquo, si possint, adiuuent; præsertim, cum eum tot peccatis passim offendi vident, & quam pauciſſimos esse, qui veraciter eius honoris curam gerant, ab alijs omnibus rebus liberi & expediti. Fatendum tamen interdum, cum rei huius obliuiscuntur, hæcce Deo fruendi, hocque exilio emigrandi, desideria, magna cum teneritudine, illis redire, cum quàm parum ei seruiant perpendunt. at statim in se redeunt, & considerant, quomodo eum assiduo apud se detineant; itaque hoc ipso contētæ sunt, ipsumq; viuendi desiderium, velut pretiosissimam, quam offerre ei possint, oblationem, Maiestati illius repræsentant. Mortē vero non magis timent, q̄ suauissimū quemdam raptum. Rei caput est, q qui priùs hæc desideria illis cum tam intenso dabat tormento, tam dē hoc ipsum. Sit ipse in æternum benedictus & laudatus. Itaque animæ harum desideria iam eò non tendunt, vt delicias, ac gustus vllos internos desiderent, quod ipsummet Dominum apud se habeant, ac Maiestas eius modò in ipsis viuit. Certissimum porro est, vitam huius nostri continuum quoddam tormentum fuisse, vnde efficit vt & nostra talis sit, saltē per desideria (ducit enim nos velut debiles & imbecilles:) effici, si quando eas fortitudine sua & robore opus habere videt, in reliquum hanc ipsis elargiatur, nec non quamdam ab omni re creata auulsionem, & ingens semper in solitudine agendi desiderium, aut iis sese rebus impendendi, è quibus aliquod ad quampiam animam dimanare ac sequi possit emolumentum; non autem ariditates, aut labores interiores, sed perpetuam quamdam Domini nostri Iesu Christi memoriam, teneritudinemque in eum affectum, adeò vt perpetuò illum celebrare & dilaudare vellent. Et, si forte eas sui præ dormitantia & negligentia aliquando obliuiſci contingit. Dominus ipse ita eas excitat, liquido vt pareat, hīc impulsum (aut quo alio id nomine vocem, nescio) ab intimis animæ penetralibus, (vti dicebamus tum cū de impulsibus agebamus) profluere.

Cur vix anima diu in laboribus viuere velit cum ad eò voluerit mori.

Interdum tamen Deo frui desiderat.

Verum

Verum id hîc magna cum suauitate peragitur; non tamen procedit à cogitatione, vel à memoria, aut ab alia re quapiam, è qua intelligi queat, animam hunc aliquid à sua parte contulisse. Est autem hoc ita ordinarium, & tam sæpe contigit, vt satis ad hoc aduertere, & id notare licuerit. Nam vt ignis, quantumcumq; luculentus is sit & magnus, numquam flammam deorsum, sed semper sursum euibrat; sic & hîc motum hunc internum ab animæ centro procedere, & potentias eius excitare intelligitur.

Certè, tametsi aliud ex hac orationis via bonum & commodum non sequeretur, quàm quod in ea discimus & intelligimus, quàm singulariter Deus sit de seipso nobis communicando sollicitus, & quomodo nos roget vt cum ipso assiduò manere & esse velimus; mihi tanen labores omnes illi & molestiæ, quoscumq; nos, ad hisce tam suauibus & penetratiuis amoris ipsius argumentis fruendum subire oporteret bene videretur impensi. Hoc iam tũ expertas, vos credo, carissimæ: puto enim mox, vt quis ad orationem vnionis iam peruenit, Dominum hanc nostri curam suscipere, si modo nos ipsæ in mandatorum eius obseruatione negligenter non geramus.

Diuinis nũtijs oportet à nostra parte respõdere

Quando ergo simile quid vobis eueniet, memento te id huius mãsionis interiotis, in qua Deus in anima nostra est, proprius esse, vosq; in eius laudes effundite hoc namq; nuntiũ certissimo ab illo venit, vti & epistola hæc, tanto cum amore ac modo ita symbolico exarata, vt vos solas characteres eius intelligere velit, & quid per illam à vobis petat. Vestrum porro est, omnimodis curare vt Maiestati eius respondeatis, esto exterioribus occupationibus distringamini, & in aliorum conuersatione agatis. Sæpè namque continget, vt, coram alijs, & in publico, hanc occultam gratiam vobis facere velit. Modus autem ei respondendi admodum facilis est (eo quod responsio introrsum fieri debet) vel aliquem amoris actum eliciendo, vel cum Apostolo Paulo dicendo: *Domine quid me vis facere?* Varijs autem diuersisque modis ibi ipse vos docebit, quomodo ei gratificare possitis. Et est illud tempus cumprimis acceptabile, quod ipse tunc nos audire videatur. Et hæc tam subtilis amoris ostensio animam penè semper disponit, vt magna cum voluntatis resolutione facere possit ea quæ diximus.

Act. 9.

In quo hæc mansio à cæteris differat.

In hoc vero mansio hæc à cæteris distat, quod vix vmquam vlla in ea occurrat ariditas, aut tales inquietudines interiores, quales in reliquis omnibus per interualla ac subinde ferendæ occurrebant; sed quod anima, propè semper, in quiete versetur. Dein, quod nullam timendi occasionẽ hîc habeat, vt cacodæmon sublimẽ hanc gratiã imitari & emẽtiri possit; sed in vno eodéq; esse semper maneat, ac secura sit, à Deo hanc

proficiſci. Nam ſicuti dictum eſt, ſenſus aut potentiæ non habent hîc quòd ſe immiſceant: nam Maieſtas eius animæ ſe reuelauit, eamque apud ſe collocauit, eo in loco, quò diabolus (vt mihi quidem apparet) nec penetrare audebit, nec vt penetret, Dominus permittet. Et omnes quas hîc animæ præſtat, gratiæ dantur, anima nequidquam de ſuo conferente aut coadiuuante, niſi * fortè hoc, quòd iam totam in Dei manus reſignauit.

Dicere vult S. M. particulares gratias, quas tunc de nouo animæ facit Deus, illam antè promeritam non eſſe non tamen negat, quin, in quantum dantur, ad eas anima ipſa cooperetur, cum ſint eius actus vitales.

Porro tam quietè, ſilenter, & ita ſine ſtrepitu peraguntur omnia, quę Deus animæ hîc confert & edocet, vt perinde hîc ſe res habere videantur, ac in fabrica & conſtructione templi Salomonis, in qua nullus omnino fragor audiebatur: ſic & in hoc Dei templo (huius namque eius ſedes & habitaculum eſt, in qua ipſe & anima maximo cum ſilentio inuicem diſſuauiantur) non eſt quod quis ſeſe moueat, aut quid ab intellectu quærat; cum Dominus qui eum creauit, hîc eum quietum eſſe velit; & per tenuem quamdam rimam videre quid geratur. Licet enim viſio hæc ſubinde perdatur, itaque huic ſuum videre prohibeatur, breuiſſimæ tamen id moræ eſt: nam (vt ego quidem cenſeo) potentiæ hîc prorſus non admittuntur, ſed tantum non operantur, & hærent velut attonitæ & conſternatæ. Equidem illud miror, quòd, cum anima huc vſque peruenit, omnes mox raptus eius finem accipiant & ceſſent, niſi quòd adhuc interdum eos habeat. Ceſſare autem raptus hîc voco, quantum ad effectus illos exteriores ſpectat, dum ſcilicet ſenſuum vſus, & calor amittitur. Dicunt tamen mihi hoc illis nonniſi accidentarium eſſe, ac proindè verè eos non ceſſare, cùm in interioribus potius increſcant & adaugeantur. Ceſſant ergo raptus eo modo quo dixi, neq; anima deinceps illas exſtaſes & ſpiritus elibrationem patiatur, admodũ id raro contingit, & propè ſemper clanculò, & non coram alijs, vti antea, quod ei ſatis frequens erat. Neque iam vllo modo eam iuuant (vti ſolebant) inſignes aliquot deuotionis ex aſpectu excitandæ occaſiones; nam ſi piam aliquam imaginem videbat, vel concionem aliquam (etiam tam obiter, ac ſi non audiret) aut etiam muſicam harmoniam audiebat, quod miſer papiliunculus ita anxius & anguſtiatus incederet; omnia eam percellebant, ipſamque velut extra ſe ferebant. Nunc vero, vel quod quietis locum anima iá inuenit, vel quod in hac manſione tam multa vidit, vt iam nihil omnino obſtupeſcat aut admiretur, vel quod talem ſolitudinem iam non habet, cum tam multum penes ſe contubernium ac ſocium habeat (aut quid denique cauſæ ſim, in cauſa ſit neſcio) poſtquam ei Dominus quæ in hac manſione ſunt oſtendere, atque ipſam in illam introducere incipit, magna illa de-

Cur in hac manſione, ceſſent raptus, & quãdo.

bilitas, quæ aliàs eam mirè angustiabat & lancinabat, neque eam ante deserebat, finem accipit. Forsitan id ideo est, quòd eam Dominus iam corroborarit, dilatarit, magisque habilem reddiderit: aut fortasse, quòd nunc palàm facere & declarare omnibus voluerit, quòd in secreto & occultè cum istiusmodi animabus facit, idque certas quasdam ob causas, quas Maiestas ipsius nouit; illius namque iudicia, quidquid hic in terra imaginari possumus, longè transscendunt.

Hosce, vti & reliquos omnes, quos in singulis orationis gradibus diximus effectus (& qui omnes boni sunt) Deus dat, quando iam per illud osculum, quod sponsa in Canticis tam ardenter expetebat, anima ad eum accesserit; hæcque eius petitio, quantum quidem intelligo, hic adimpletur: hic quoque ceruæ huic sauciæ dantur aquæ magna in copia: hic in Dei tabernaculo deliciatur: hic columba, quam Noë, vt videret num iam aquæ & tempestas super terram cessassent, emiserat; ramum oliuæ inuenit, indicans se iam, inter mundi huius fluctus & tempestates terram firmam inuenisse. Vtinam, ô bone Iesu, varia illa symbola & signa, quibus hæc animæ pax in sacra Scriptura præfiguratur ac repræsentatur, nossem! Præsta, quæso, per misericordiam tuam, Deus meus, cũ videas quantum nostra huius interfit, vt Christiani eam quærere in animum inducant; quibus verò eam iam dedisti, eripere & auferre illam noli: nam certè, quoadusque veram ipsis pacem impertias, & illuc eas perducas, vbi illa finem non habebit, semper in metu & tremore viuamus necesse est. Veram inquam; non quasi hæc, de qua loquor, vera non sit, sed quòd priora illa certamina & afflictiones redire possent, si nos à Deo diuelleremus. Quid verò sensus hisce animabus fore putamus, cum fieri posse videbunt, vt etiam à tanto bono excidant? Hoc vérò in causa est, vt cautiùs: maiorique cum solicitudine ambulent, & sua ex infirmitate robur & fortitudinem elicere satagant, nihil vt culpâ suâ prætereat aut effugiat, quod quidem illis, ad Domino magis placendum, occurrit. Quantoque à Maiestate eius plus gratiarum ac fauoris accipiunt, eo meticulosiores sunt, plusque sibi timent; &, quoniam in hisce Dei magnalibus maiorem miseriæ ac vilitatis suæ notitiam adeptæ sunt, suaque ipsis peccata iam grauiora videntur; hinc sæpè ita constitutæ sunt, vt, cum Publicano, ne oculos quidem suos ad cælum sustollere audeant. Subinde vitam sibi mox finiri vellent, quò de salute sua securæ esse possent, quamquam statim per amorem quo in eum feruntur, in se reuersæ, in eadem rursus, ad ei seruiendum, manere velint, vti iam antè dictum est; & quodcumque ipsas concernit, in illius misericordiam reiiciunt, eique fidunt.

Summa gratia. anima etiam possent excidere si Deũ deserant.

Quam in illis erga sibi timeant.

Interdum quoque copiosæ illæ gratiæ in causæ sunt, vt seipsi magis annihilent: timent namque ne sibi eueniat, quod solet nauiculæ pere onustę, quæ propterea ad fundum subsidit. Equidem vobis affirmo uero, carissimæ, suam illis crucem non deesse; excepto quòd hæc ea non inquietet, nec mentis serenitatem auferat, verùm, admistar fluctus

Cruxillarum breuis est.

alicuius, aut tempestatum nonnullarum citò pertranseat, moxque optata redeat malacia: facit enim illa Domini, quam circumferunt præsentia, vt mox omnium obliuiscantur. quem, quotquot sunt interrum natura creaturæ ab ipso creatæ semper benedicant & laudent. Amen.

CAPVT IV.

IN QVO MATERIAM HANC CONCLVDIT, OSTENDENS quid sibi videatur Dominus hoc tantarum gratiarum in animam impendio spectare, quamque necessarium sit, Martham & Mariam coniungi & mutuam cedere. Magnam autem caput istud vtilitatem complectitur.

NOlite verò existimare, carissimæ, hos effectus de quibus sumus locuta, semper vnos & eosdem & eodem in tenore in animabus his permanere. Ideò enim dixi, subindè eas à Domino in puris suis naturalibus relinqui; tuncque videntur, omnia venenata, quæ in castelli huius tam pomerijs, quàm mansionibus sunt, vniri & concurrere, vt de ipsis vindictam & vltionem sumant, pro toto illo tempore quo in illas grassari & sæuire nequiuerunt. Verùm, non diu id durat; ad diem fortasse aut paulo ampliùs: atque in magna hac turbatione & tumultu (qui plerumque ab aliqua occasione ortum habet) liquet, quantum è bono illo, quod penes sese habet consortio anima lucrifaciat. Dat quippe ei Dominus magnum quoddam robur, ad in nulla omnino re ab illius obsequio pijsque propositis deflectendum imò hæc ipsa etiam crescere & maiora fieri videantur; nec obprimum aliquem motum, propositum hoc infringunt. Sed, vti dixi, etsi id quam rarissimum, Domino per hoc aliud non cupiente, quàm vt sui semper meminerit, nec vmquam obliuiscatur, quò semper humiliter de seipsa sentiat, simul & intelligat, quid & quantum Maiestati ipsius debeat, quamque gratia quam recipit magna sit, itaque eum celebret ac dilaudet.

Interdù anima ad diem sibi à Deo relinquitur, & cur.

Nō carent ij qui in hac mansione sunt imperfectionibus.

Nolite etiam putare, eò quòd istiusmodi animæ tam intensa habeant desideria, tamque firmum fecerint propositum, ad nemquidem cuiuscumque etiam rei gratiâ, imperfectionem committendam, idcirco eas non plurimas, quin etiam peccata, admittere. Non quę-

quidem scienter & aduertenter: nam ad hoc cauendum, talibus singulari quodam auxilio Dominus haud dubiè concurrit & adiuuat. Loquor porro de venialibus; cum de mortalibus, quantum quidem ipsę intelligunt, planè sint immunes; * non tamen securæ prorsus, vt non fortasse occultis quibusdam, quæ ipsæ ignorant, detineantur: quod iis non vulgare tormentum & crux erit. Non minus quoq; eas cruciat & tormento sunt animæ quas vident perire: nam licet magnam quadamtenus spem habeant, de illarum numero se minimè futuras; cum tamen recordantur nonnullorum quos S. Scriptura commemorat, quiq; Domino cari esse videbantur, familiariter cũ Maiestate eius communicauit, non possunt non sibi timere. Itaq; quæ maiorẽ inter vos securitatẽ habere videbit, hæc plus alijs sibi timeat: *Beatus enim vir*, teste Dauide, *qui timet Dominum*. Maiestatem verò eius semper rogemus, vt nos tueatur & protegat, ne vllis cum peccatis offendamus. hæc namque maxima est, quam habere possumus securitas. sit ipse in sæculum sæculi laudatus. Amen.

* *Hiu verbis apertè S. M. doctrina sua veritatem & sinceritatem circa certitudinem gratiæ ostendit: cum de animabus tam perfectis, itaque à Deo per fauores præuentis, quæque eius præsentia modo tam speciali fruuntur (vti sunt quæ ad hunc gradum & mansionem peruenere) dicat, eas certas & securas non esse, quod nulla peccata mortalia, quæ ignorant, habeant, & hunc timorem & suspicionem eas cruciare.*

Psal 111.

Non abs re nunc futurum est, carissimæ, vobis ostendere, quẽ ad scopũ, & quo fine, tã magnas hoc in mundo nobis Dominus gratias elargiatur. Quod tametsi ex effectibus illarum (si quidem animũ aduerteritis) colligere & discere potueritis, nihilominus ipsum hîc vobis repetere cupio, nequa vestrûm fortasse, solùm ad animas illas oblectandas & recreandas, eas dari existimet, quod certe insignis quidam error foret: neq; enim hic Maiestas illius maiorem nobis, potest gratiam facere, quam talem nobis vitam dare, quæ vitæ quam filius illius dilectissimus in terra duxit, simillima sit & imitatrix. Vnde ipsa mihi certissimè persuadeo, hasce gratias non aliam ob causam dari, quam ad imbecillitatem nostrã corroborandam, vt sic pro amore & causa eius pati discamus. Semper namq; obseruare fuit, eos, qui Christo Domino viciniores & propiores fuere, plus alijs laboribus & aduersis lancinatos & diuexatos fuisse. Cõsideremus, quid passa sit gloriosa eius mater, & glorioſi Apostoli. Quomodo tam ingẽtes labores & certamina paulum ferre potuisse creditis? Ex ipso sanè discamus licebit, quosnam veræ visiones post se effectus relinquant, nec non contemplatio, quando à Deo procedit; non verò dum ab imaginatione nostra vel diaboli illusione procusa est. An forsitan ipse his contentus delituit, aut se subduxit, quò delicijs hisce cælestibus frueretur, nec in rem vllam externam animum intenderet? Verum iam tum videtis, illum (quantum quidem

Cur tales gratiæ in hoc mundo Dominus suis conferat.

Amici Dei aduersis pressi fuere.

S. Pauli labores & generositas.

intelligere possumus) ne vnam quidem à labore & molestia vacuam diem habuisse; imo nec noctem, cum suis noctu laborare manibus eum oportebat, vt sibi victum compararet. Quam iucundum mihi est, S. Petrum videre, è carcere fugientem, dum Dominum Iesum habuit obuium, sibi dicentem, Romam se abire vt denuo crucifigeretur! Numquam vero illud recolimus officium, quin, cum ad illum locum ventum fuerit, singulare intra memetipsam solatium sentiam, recogitans quàm deinde S. Petrus, post illam Domini gratiam acceptam, manserit, nam et inde statim ad mortem quærendam abijt. & sane, non parua Dei misericordia fuit, inuenire qui hanc ei inferret.

Anima huius mansionis, non debet otium sectari.

Quam, ô carissimæ, quietis & otij sui obliuiscì debet anima illa, quam tam particulariter Dominus ipse inhabitat! quam parum laborare & sollicita esse de honoribus, quàm denique procul abesse, vt aliquo in numero haberi & reputari velit! si enim ipsa frequenter & assiduè (vt par reuera est) cum ipso agat, suiipsius quam maximè indubiè obliuiscetur. Hinc nihil aliud ipsa spectat, aut cogitat, quàm quomodo Domino huic placeat, aut in quo, vel quo pacto amorem quo ipsum prosequitur, demonstret. Ad hoc, carissimæ, dirigitur omnis oratio, ad hoc fit & spirituale hoc matrimonium, vt ex hoc identidem opera & opera nascantur: hoc quoque verum signum & indicium est, esse rem & gratiam quæ à Deo descenderit, Parum namque mihi prodest, intra cellam me recolligere, solitudinem sedulò colere, in eaque varios cum Deo actus exercere, mirabilia quædam ad eius honorem & obsequium facere proponendo & promittendo; si inde digressa, oblata iam occasione, longè secus ac proposui agam. Male dixi, cùm parum id profuturum dixi, cum omne quo cum Deo sumus tempus plurimum prosit: & hæc, proposita quæ fecimus, licèt in ipsis postea complendis debiles & fragiles simus, dabit interdum Maiestas eius, vt ad impleamus, & forsan etiam nobis inuitis & refragantibus, vti sæpè fit: videns namque animam aliquam valdè meticulosam, magnam illi, etiam inutre molestiam & laborem immittit, sed inde eam nonnisi cum lucro & fructu educit; quod cum anima postea intelligit, sensim metus hic minuitur, quod ipsa se iam ad laborem subeundum offerat. Cum ergo dixi rum hoc prodesse, dicere volui, paruum id lucrũ esse comparatione interius multò maioris, quod tum sequitur, cùm actibus illis interius & verbis opera respondent & conformia sunt; & eam quæ simul & semel omnia præstare non poterit, facere posse paulatim, voluntatemque suam, si quidem ex oratione lucrũ sibi prouenire velit, mortificare: enim intra angulos hosce & parietes variæ ad eam exercendam occasiones non deerunt. Ecce multo pluris quam ipsa vobis queam exprimere,

Ex operibus colligitur gratiam à Deo venire.

vestra id interest: in crucifixum Christum oculos defigite, &, quidquid demũ facietis, parum vobis videbitur. Si per opera & tormenta tam terribilia suum nobis Maiestas illius amorem patefecit, quomodo ergo vos solis verbis ei placere & satisfacere vultis? Nostis, quid sit nos vere spirituales esse? Dei nos seruos & mancipia facere, quos ipse (suo vtique signo & stigmate, cruce inquam signatos) in totius mundi seruos (qualis ipse fuit) diuendere possit; cum verò nostram ei libertatem tradiderimus, nullam nobis in hoc iniuriam, nec paruam gratiam præstabit. Quod nisi animæ facere proponant, parum proficient: nam totius huius fabricæ fundamentũ (vti dictum est) est humilitas: & si hæc valdè vera & sincera hic non fuerit, non permittet Dominus vt multum in sublime assurgat, ne forte tota postea collabatur, & hoc in bonum vestrum ceder. Itaque vt bono hæc fundamento nitatur, date operam, carissimæ, & studete vt omnium minimæ sitis, earumque mancipium identidem inquirendo, quomodo & qua via illis gratificari & obsequium præstare possitis; cum, quidquid quo ad hoc facturę sitis, magis in vestri bonum quam ipsarum cessurum sit, tam solida collocantes saxa, nullum vt castello futuru m sit à lapsu periculum.

In quo vera consistat spiritualitas.

Vnde iterum dico, hic requiri inprimis, vt fundamentum vestrum non in sola vocalium precum recitatione, aut etiam contemplatione ponatis: nisi enim solidas virtutes comparare; easque assiduo exercere satagatis, semper manebitis pusillæ vt nanæ. Atque vtinam solum non crescceretis? & paruæ maneretis! at iã tũ nostis, eũ qui non crescit, decrescere: nam fieri non posse puto, vt amor in eodem gradu & esse maneat.

Humilitas fabricæ spiritualis est fundamentum.

Videbor fortasse vobis, de primùm incipientibus ac tironibus loqui; nam illos dicetis postea nonnihil interquiescere posse. Verùm iam antè vobis dixi, quietem, qua animæ illæ introrsum gaudent, ideò illis dari, vt illam exteriùs minorem habeant. Quorsum, quæso illas inspirationes, vel (vt melius dicam) aspirationes; quorsum illos nuntios, quos à centro suo interiori ad populum qui in superiori castelli parte est, & ad mansiones quæ sunt extra eam in qua ipsa agit anima mittit, spectare putatis? An vt se ad dormiendum & somnolentiam hæ componant? Minimè gentium. Inde enim grauius ipsis bellum mouet, ne videlicet potentiæ & sensus otientur, & quidquid corporis huius est, intorpescat, quam mouit tum cum vna cum ipsis patiebatur. Tunc quippe non intelligebat, quantum è laborum tolerantia boni commodiuè sequeretur, qui fortasse media & adminicula fuere, per quæ Deus ipsam eousque perduxit. Cum autem ab illo, quod penes se habet, consortio, multo maiores ei vires accedant (si enim hic in terra, vt ait Dauid, cum Sanctis Sancti erimus; minimè dubitandum est, quin, si

Anima quies qualis sit.

cum ipso qui fortis est, per tam veram atq; intimã spiritus cum spiritu vnionem, vnum quid facta sit, fortitudo ei aliqua adhæsura sit; & sic tum Sanctos ad patiendum & moriendum fortitudinem habuisse videbimus) certissimum est, de fortitudine illa, quæ ei sic adhæresci, omnes qui in castello sunt aliquo modo participare; quin & ipsum corpus, q̃ illo sæpè se à robore illo, q̃ anima habet, postquã de vino cellę huius vinariæ inquam sponsus ipsius eam introduxit, nec inde egredi patitur, bibit, vigoratum & corroboratum sentire videtur: adeo vt robur hoc etiam in debile corpus redundet; eum nimirum ad modum, quo hic cibum, qui in stomachum traijcitur, tum capiti, tum & corpori vniuerso robur suppeditare sentimus. Itaque quamdiu viuit, summis in laboribus & molestijs viuit, esto enim exterius multum patiatur, tamẽ multo plura adhuc interi us eam pati verisimile est, ac bellum quod ei moueatur, acrius esse; esto omnia ei nihilum esse videantur. Hinc ortum hanc dubiè habuere intensæ illæ austeritates, quas plurimi Sanctorum sibi re, ac præsertim glorioſa Maria Magdalena, quæ vitam omnem priorem tantis in delicijs traduxerat, nec non Zelus ille & fames honoris Dei sui, quem habuit Pater noster Elias, nec non SS. Dominicus & Franciscus, in animabus ad Deum dilaudandum excitandis & conuocandis. Equidem dico vobis, illos certè non parum sustinere & pati debuisse, suiipsorum planè oblitos. Hoc, vellem, carissimæ, assequi & obtinere elaboraremus, & desideraremus (non quidem vt gaudijs & quiete fruamur, sed robur hoc ad Domino seruiendum habeamus;) adhæc cautioni serio incumbamus. Nec incedamus semita noua, & antè non calcata, nam tempore oportunissimo nos perditum ibimus: Et sanè noua via foret, cogitare, nos hæc Dei dona per aliam posse viam accipere, quam per quã ipse Dominus & oẽs sancti eius ambulauerunt. Id nobis ne in mentem quidem veniat, carissimæ, at mihi credite. Marthã & Mariam simul ire & coniungi debere, si modo Dominum hospitio excipere, eumque semper apud se detinere, non verò eum malè tractare, et quod comedat non apponendo, cupiant. Quomodo enim Maria, semper ad pedes eius sedendo, quid ei apponere potuisset, si soror Martha ipsam non adiuuisset? Porro cibus illius est, vt, quibuscumque possimus modis, animas, quo viam salutis ingrediantur, ipsumque perpetuò dilaudent, permoueamus.

Via laboris & difficilè incedendũ si habere Dominum velimus.

Quis sit cibus Domini.

Duo verò hic mihi obijcietis. Primum, Dominum dixisse Mariam optimam partem elegisse. Respondeo adhoc Maria iã tum Marthæ partes adimplerat, Dominoq; seruierat, cũ pedes eius lacrymis lauando, iã capillis capitis sui eos abstergendo. Et putatis, paruæ id mortificationis fuisse, q̃ mulier tã illustris atq; ipsa erat, sic per plateas (& forsan sola & inco-

Quomodo Maria optimam partẽ elegisse dicatur.

incomitata; neq; enim æstus amoris qui ardebat, reflectere eã sinebat, quomodo iret) rueret, & in domum ingrederetur, quã numquam esset ingressa? adhæc quòd ipsa Pharisæi obloquia & calumnias, aliaque mortificationis genera æquo animo tulerit? Nouũ namq; videbatur, mulierẽ qualis ipsa erat, taliter in ciuitate & palã vitã mutare, & quidẽ (vti nouimus) inter homines tam sceleratos; & satis ipsis esset, ad priorẽ vitam ei exprobrandam, videre, quod cũ Christo Domino, quẽ tantopere execrabãtur & abhorrebant, amicitiã coleret, & vitam sanctam iã instituere vellet. Certum namq; est, eam statim vestes priores mutasse, & omnem mundum muliebrẽ deposuisse. Si enim & hoc tẽpore homines, etiã de ijs quæ ita nobiles & celebres non sunt, ita loquantur, quomodo tunc illos huic insultasse putandum est? Dico itaq; vobis, carissimæ, ideo meliorẽ partẽ ei obtigisse, quod in plurimis laboribus & mortificationibus fuerit: quæ tametsi non fuisset alia, quàm quòd Magistrum suum ita exosum passim omnibus videret, intolerabile sanè id ei tormentum fuerit oportet. Vt taceam plurima illa, quæ moriente Domino suo sustinuit. Equidem mihi persuadeo causam cur martyrio vitam non finierit, fuisse. quòd antè, cum illum morientem vidit, martyrium dirum pertulerit, vti & reliquis quibus vixit annis, quòd se ab illo absentem videret. quæ certè terribile ei tormentum fuerint oportet. Atque hinc facilè colligere est illam non semper, secus pedes Domini sedendo, in contemplationis delicijs fuisse.

S. Mariæ Magdalenæ mortificationes & martyria.

Alterum, quod obijcietis, erit, nõ posse vos animas vllas ad Deum adducere, nec adducendi modum aut rationem habere; esse alioquin adhoc paratissimas; sed, cum docere ac prædicare, sicut Apostoli fecerunt, nequeatis, nescire vos quo ipsas modo ad Deum adducatis. Iam aliquoties scripto ad obiectionem hanc respondi; & nescio an non etiam in hoc ipso tractatu. Sed, quoniam res est, quam vobis subinde per cogitationem transire credo, idque per ardentia quæ Dominus vobis dat desideria, iterum de hac ipsa tractare & loqui sustinebo. Iam alio in loco vobis dixi, subinde cacodæmonem ingentia quædam in nobis desideria excitare, vt sic ijs quas præ manibus habemus, ad Domino in rebus quæ faciles & possibiles sunt seruiendum, occasionibus manum non admoueamus, sed satis nos fecisse existimemus, dum quædam quæ factu nobis impossibilia sunt, desiderauimus. Vt ergo taceam, quòd per orationem permultum alios iuuare possitis, nolite vniuerso omnino mundo prodesse velle, sed ijs tantum, quibuscũ viuitis & assidu è tractatis: vnde fiet, vt opus vestrum maius & dignius futurum sit, quòd plus his, quam reliquis, debeatis. An exiguum facere vos lucrum putatis, dum humilitas & mortificatio vestra tam ma-

Diabolus cur sæpe desideria inijciat alios lucrifaciẽdi

Quomodo Religiosæ animabus prodesse queant.

tam magna est, & dum omnibus seruire paratæ estis, & tanta in illas caritate, & in Deum amore ferimini, vt ignis hic vester omnes accendat, & reliquarum virtutum vestrarum exercitio semper eas ad similes acquirendas excitetis? Sanè id non paruũ, sed per magnum vobis erit lucrum, nec non acceptissimum Deo obsequium præstabitis: &, dum id quod potestis opere exequemini, intelliget Maiestas eius, plura vos facturas, itaque tantum pro eo vobis mercedis persoluet, quantum si multas Deo animas lucratæ essetis. Dicetis, hoc non esse illas conuertere, quod omnes sint bonæ. Quid hoc ad vos? Quo illæ meliores erunt, eo ipsarum laudes Domino erunt acceptiores, & oratio proximo vtilior.

Cõclusio totius libri.

Denique, carissimæ, id in quo nunc finem facio, illud est, ne turres sine fundamento ædificemus: neque enim tam Dominus operum magnitudinem, quam amorem, ex quo illa præstantur, intuetur; cumque facimus id quod possumus, efficiet Maiestas eius, vt quotidie plura & plura præstare possimus; dummodo non statim delassemur, sed modica illo spatio quo vita hæc durat (quod forsitan breuius erit, quàm existimemus) Domino tũ interius, tum exteriùs id quod poterimus sacrificium offeramus; quia id Maiestas illius coniunget & vniet sacrificio illi quod ipse pro nobis in cruce Patri suo obtulit, vt eum id inde valorem accipiat, quem voluntas nostra promerita fuerit, quantumlibet opera exigua sint. Det Maiestas ipsius, carissimæ sorores ac filiæ, omnes intuicem aliquando ibi videamus, vbi eum in perpetuum laudemus; mihi quoque gratiam concedat, ad vel aliquid faciendum eorum quæ vobis hic præscribo, idq; per merita filij eius vnigeniti, qui vnà cum ipso viuit & regnat in sæculorum secula. Amen. Dico enim vobis, in non mediocrem mei confusionem hanc scriptionem cedere, quapropter vos, per eundem Dominum rogo, vestris vt in orationibus miseræ huius peccatricis memoriam faciatis.

S. Matris ejus militas.

TAmetsi cum Tractatũ hunc scribere aggrederer, magnam illam, de qua initio ego, contradictionẽ sensissem: tamen, illo iam absoluto & ad finem perducto, singulare quoddam mentis gaudium sensi: Vnde quem ei scribendo impendi laborem, quàm optimè impensum reputo, licet eum per exiguum & valdè modicum fuisse censeam. Porrò considerans carissimæ, quàm arctè stricteque recluse sitis, & quàm paucas vestri recreandarum occasiones habeatis, & in aliquibus monasterijs vestris non eas esse laborum ac domuum commoditates quas haberi par esset, solatio vobis & recreationi fore, putaui, si Castello hoc interiori recreationem & voluptatem capere; cum, etiam non petita superioris facultate, in id ingredi, & quacumque libuerit, hora per ipsum exspatiari possitis. Verum quidem est, non posse vos vestro marte & viribus, esto eas quàm maximas ha-

bere videamini, in omnes & singulas mansiones ingredi, nisi ipse castelli Dominus vos illuc introducat. Atque ideo vos moneo, vt, si aliquod in ingrediendo impedimentum & obstaculum sentiatis, nullam econtrà violentiam adhibeatis: nam in tantum per hoc eũ offenderetis, vt magnum vos exinde laborem subire oporteret ad ingrediendum. Humilitatem mirè is diligit: &, vos reputando tam viles, vt ne quidem in tertiam mansionem admitti digna sitis, facilius illius gratiam & benevolentiam promerebitis, vt vsque in quintam vos introducat; & in ea sic illi seruire poteritis, sapiùs eamdem frequentando & adeundo, vt tandem in illam, quam ipse sibi reseruat, mansionem vos admittat; è qua nemo amplius exinde egrediamini, nisi vos Praeposita inde euocet, cuius vos voci ac voluntati aequè auscultare magnus hic Dominus vult, ac suae. Vnde licet vos sapiùs, illa iubente, extra mansionem hanc esse contingat, semper tamen, atque ad eam redibitis, ianuam vobis apertam habebit. Vbi semel castello hoc frui assueta fueritis, in reliquis omnibus rebus, quantumuis laboriosissimis, quietem inuenietis, certa cum spe denuò illuc redeundi; & hanc nemo à vobis poterit tollere. Etsi verò hic nonnisi de septem Mansionibus egerimus, habet tamen vnaquaque illarum alias varias infrà, supernè, & ad latera, amoenos quoque hortos, fontes, labyrinthos, aliaq; plurima tam iucunda, vt vos ipsas in magni Dei, qui ad imaginem, & similitudinem suam vos fecit, laudibus annihilare optaretis. Si in methodo, qua huius castelli vobis aliquam dare notitiam studeo, boni aliquid inueniatis, certissimò credite, id Dominum pro vestro solatio & profectu dixisse, quod verò malum inuenietis, id à me dictum putate. Itaque per desiderium illud quod habeo, vt aliqua ex parte vobis occasio & adiumento ad huic Deo & Domino meo seruiendum, esse possim, vos obsecro, vt, quotiescumque hac legetis, meo nomine Maiestatem eius maximopere dilaudetis, ab eoque Ecclesiae ipsius incrementum, haereticorum illuminationem, mihi verò peccatorum meorum remissionem, & è Purgatorio ereptionem liberationemque (ibi enim fortassis detinebor, quando hae vobis legenda proponentur, si quidem, postquam viri eruditi ea examinarint & excusserint, non indigna quae legantur, censeantur) postuletis. Si quem verò in his errorem notabitis, id eò factum putate, quia rem melius non intelligo; nam in omnibus me submitto & subdo iis quae credit S. Ecclesia Catholica Romana, quia in illa viuo, & deinceps viuere ac mori velle me protestor ac promitto. Sit Dominus Deus noster semper laudatus ac benedictus: Amen, Amen.

Tractatui huic scribendo finis impositus in monasterio S. Iosephi Abulensi, anno salutis millesimo, quingentesimo, septuagesimo septimo, pridie S. Andreae, ad maiorem Dei gloriam qui viuit & regnat in perpetuas aeternitates.

Amen.